

Protocol dalla seduta dil cussegl da vischnaunca dils 26 d'ust 2026 allas 20.00 uras ella halla da gymnastica a Danis

Presenza:	13 commembers dil cussegl
Perstgisas:	Patrick Albrecht, Dardin Ermanno Tuor, Danis Andreas Cadonau, cumissiu da quen e gestiun Ramon Schmed, genau Marcel Cavegn, Pendicularas Breil SA
Hosps:	Edgar Grämiger, representant grischconsulta Thomas Küng, representant grischconsulta Marcus Holderegger, Addissa SA, Cusseglader dall'Anavon Breil SA Adrian Wolf, Contoura SA, Cusseglader dallas Pendicularas Breil SA e dall'Anavon Breil SA Otmar Seiler, vicepresidente dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA e dall'Anavon Breil SA Damian Sac, commember dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA e dall'Anavon SA Adrian Oehler, commember dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA Mattias Friberg, commember dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA Sandra Vincenz-Brügger, meinafatschenta Pendicularas Breil SA
Cumissiu da gestiun:	Daniel Jörg, Dardin Sonja Tenner-Alig, Breil
Substituts presents:	Cedric Spescha, Andiastr Ivan Muoth, Breil Robert Veraguth, Vuorz
Representants dalla suprazion:	Roman Flepp, president communal Adrian Bergamin, genau Heini Hunger, genau Pascal Spescha, genau
Presidi:	Rolf Sgier, president dil cussegl
Actuar:	Simon Collenberg, canzlist communal
Tractandas:	1. Beinvegni ed avertura 2. Approbaziun dil protocol dils 27 da matg 2026 3. Elecziun d'in commember per la cumissiu Meglieraziun Breil-vitg 4. Elecziun dalla cumissiu scola 5. Revisiun dalla lescha communal da scola 6. Revisiun dalla lescha da pumpiers 7. Presentaziun: Concept da sanaziun per las Pendicularas Breil SA 8. Orientaziuns 9. Varia

1. Beinvegni ed avertura

Rolf Sgier, president dil cussegl da vischnaunca, arva la quarta radunonza en la nova perioda d'uffeci e fa a tuts in cordial beinvegni.

2. Approbaziun dil protocol dalla seduta dil cussegl dils 27 da matg 2026

Il protocol ei vegnius tarmess tier allas cusseglieras ed a tuts cussegliers. Il president dil cussegl suttametta quel alla discussiun. Il protocol vegn approbaus unanimamein.

3. Elecziun d'in commember per la cumissiun Meglieraziun Breil-vitg

La suprapstanz communal fa la proposta dad eleger Toni Cathomas ella cumissiun Meglieraziun-Breil vitg (post vacant).

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca elegia unanimamein Toni Cathomas ella cumissiun Meglieraziun-Breil vitg.

4. Elecziun dalla cumissiun scola

La suprapstanz communal propona dad eleger las suandontas persunas ella cumissiun scola (perioda d'uffeci 2026-2029).

Selina Fontana - Breil-vitg
Milena Arpagaus - Breil-vitg
Sabrina Battista - Danis
Luzi Duri Cadonau - Vuorz

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca elegia unanimamein las suandontas persunas ella cumissiun scola (perioda d'uffeci 2026-2029).

**Selina Fontana - Breil-vitg
Milena Arpagaus - Breil-vitg
Sabrina Battista - Danis
Luzi Duri Cadonau - Vuorz**

5. Revisiun parziala dalla lescha communal da scola

Gerau Pascal Spescha metta avon la revisiun dalla lescha communal da scola. Tenor la lescha da scola art. 1 alinea 2 sa la frequentaziun dalla scoletta vegnida declarada obligatoria per affons da lungatg jester.

Quella alinea cuntervegn alla lescha cantunala, damai che la frequentaziun ei obligatoria per tut ils affons naven dad igl onn da scola 2026/2027 e vegn aschia proponida da "strihar".

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein dad approbar la revisiun parziala dalla lescha communal da scola.

Questa fatschenta vegn aunc suttamessa al referendum facultativ (art. 21).

6. Revisiun parziala dalla lescha da pumpiers

Gerau Pascal Spescha metta avon la revisiun dalla lescha da pumpiers. Tier artechel 17 dat ei ina pintga amplificaziun. Da niev ha la communicaziun era liug cun mieds electronics adattai en connex cul survetsch d'exercezis. Quei vegn gia oz praticau aschia.

Igl artechel 20 vegn amplificaus concernent las absenzas. Quei dat la pusseivladad alla suprastanza communal da dar in castitg tier ina assenza, denton eis ella buca sfurzada da far quei.

Votaziun:

Il cussegl da vischnaunca decida unanimamein dad approbar la revisiun parziala dalla lescha da pumpiers.

Questa fatschenta vegn aunc suttamessa al referendum facultativ (art. 21).

7. Presentaziun: Concept da sanaziun per las Pendicularas Breil SA

Roman Flepp president communal, informescha che la suprastanza communal presenta oz il plan da sanaziun. En cumparegliaziun cun la varianta, la quala ei vegnida presentada ils 17 da zercladur 2026 en runda serrada al cussegl da vischnaunca hagi ei dau entginas midadas.

La fatschenta vegn presentada dad Edgar Grämiger e Thomas Küng dall'interpresa grischconsulta, la quala ei specialisada sin mandats da cussegliaziun per pendicularas.

Edgar Grämiger declara la situaziun da partenza e las cundiziuns da rama che fatschentan ils territoris da skis el temps dad oz sco era la situaziun speciala a Breil:

Ils territoris da skis han da cumbatter per hosps. Ei regia ina dira fiera. La fascinaziun pil sport da skis ei denton aunc adina avon maun tier nossa societad. Las pretensiuns dils hosps enviers ils territoris ein carschidas considerablamein. El decuors dils davos onns ein plirs territoris secolligiai. Pils territoris eisi ina gronda sfida da generar dapli empremas entradas. Ultra da quei ein differents abonnaments da skis vegni sin fiera sco per exempel il "magicpass". Sin fundament dalla midada dil clima vegn la purschida da stad pli impurtanta.

Signur Grämiger declara che 1700 habitaziuns secundaras cun ina valeta da circa frs. 1 milliarda seigien situadas sin il territori dalla vischnaunca. Priu il cass che las Pendicularas da Breil stuessen calar cun lur menaschi, sereducescha quella valeta per frs. 350 milliuns.

Il turissem generescha en Surselva Centrala ina valur da frs. 254 miu. 31.9% dallas plazzas ein colligiadas direct ni indirect cun la sparta turissem. En tut visetan 275'000 hosps dil di quella regiun. Ultra da quei vegnan 1.5 miu. pernottaziuns generadas. Tier la maiortad dils hosps che fan diever dil territori da skis a Breil, setracta ei da hosps da dimora (81%). Ils hosps dil resort Pradas s'audan era tier quella gruppa da hosps. Il diember dils hosps dil di ei plitost mudests (12%).

La midada dil clima ha grondas consequenzas pil territori da skis. Edgar Grämiger declara che la segirtad da neiv el territori vegn a sesminuir ils proxims 20 onns. Ei dat adina pli paucs dis cun neiv. In ulteriur disavantatg ei ch'il territori ei situaus enviers sid. Medemamein fa el attents ch'ei manca ina purschida per la stad el territori da skis.

Signur Grämiger dat in sguard anavos sil temps passau. Ils davos onns ei il resultat da menaschi "EBITDA" dallas pendicularas buca curdaus ora sufficientes. Grazia al sustegn finanziel dall'Anavon Breil SA e dalla vischnaunca da Breil han las Pendicularas Breil SA saviu surmuntar quels onns difficils. En tut ha la vischnaunca investau dapi igl onn 2013 frs. 7.5 milliuns ellas Pendicularas Breil SA e la societad Anavon Breil SA frs. 8.3 milliuns.

Medemamein declara Grämiger ch'il project dall'Alp Dado seigi la finala vegnius pli cars che budgetau (frs. 4.5 milliuns). En tut hagi il project custau frs. 5.67 milliuns. Quei augment dils cuosts ha era giu consequenzas sin las finanzas dallas Pendicularas Breil SA.

Edgar Grämiger fa attents, ch'ei fussi necessari ord vesta dallas Pendicularas Breil SA da far investiziuns annualas da frs. 2.05 milliuns (inclus refinanziaziuns) sebasond sil parc d'indrezs ella valeta da frs. 47 milliuns. Quei parameter contonschan las pendicularas per lunsch buca.

Las Pendicularas Breil SA han actualmein deivets ella summa da frs. 9.8 milliuns. Quella summa ei memia aulta ed ei vala da reducir ils deivets.

L'interpresa Pendicularas Breil SA stat avon la insolvenza. La situaziun finanziaria ei fetg urgenta. Mesiras da sanaziun immediatas ein necessarias.

Signur Thomas Küng da grischconsulta presenta la sligiazion per la sanaziun:

La sligiazion per la finanziaziun preveda che la vischnaunca surpren la maioritad dallas Pendicularas Breil SA cun 58.3% dallas aczias. Ella surpren aschia la responsabladad en questa situaziun urgenta e gida da stabilisar las finanzas da questa interpresa, la quala ei da gronda muntada pil sistem turistic da Breil.

La vischnaunca vegn buca a menar las Pendicularas Breil SA. Ella ei denton representada el cussegl d'administraziun e dat avon la direcziun strategica sebasond sin il document "strategia dalla proprietaria". L'Anavon Breil SA tegn 37.5% dallas aczias e resta aschia ina impurtanta acziunaria da minoritad dallas pendicularas.

La strategia dalla proprietaria cumpeggia il manteniment dil sistem turistic, stabilisar las finanzas e la capaciad da far investiziuns, stabilisar il menaschi e preparar la transformaziun.

Per la sanaziun ha la vischnaunca da Breil da contribuir ina unica summa da sanaziun e liquiditad da frs. 4.5 milliuns sco era ina summa annuala da frs. 0.5 milliuns, la quala senumna contribuziun da menaschi ed investiziun.

Era l'Anavon Breil SA separticipescha cun frs. 3.3 milliuns. Quella summa consista per l'ina ord la renunzia sin pretensiuns dad en tut frs. 1.313 milliuns e per l'autra ord la surdada dil pachet d'aczias da frs. 2 milliuns alla vischnaunca per in prezi simbolic dad frs. 1.-.

Igl emprést da frs. 1 milliuns enviers l'Anavon Breil SA han las Pendicularas da Breil SA da pagar anavos naven dil quart onn, denton mo sche la situaziun finanziaria lubescha ei respectivamein la liquiditad contonscha ils parameters stipulai.

La summa unica da frs. 4.5 milliuns vegn impundida per pagar quens aviarts da frs. 1.5 milliuns sco era per pagar anavos emprésts ella summa da frs. 2 milliuns. In milliun resta per segirar la liquiditad dil menaschi. Aschia sereduceschan era ils deivets menziunai.

Sper la sanaziun eisi medemamein previu da far mesiras el menaschi. Quellas pertuccan denter auter ils differents secturs sco ils prezis, la gastronomia (cumpra, prezis), las finanzas (contracts cun parternaris eav.), l'administraziun ed il persunal. Las mesiras totalas muntan a frs. 540'000.-.

Signur Küng declara ch'  l resultat da menaschi "EBITDA" duess contonscher rodund frs. 1.6 milliuns. Quei parameter duei vegnir contonschius per l'ina cun las mesiras el menaschi e per l'  tra cun la contribuziun da menaschi ed investiziun che la vischnaunca attribuescha annualmein. La finala possibilitescha quei parameter allas pendicularas da far las investiziuns da manteniment necessarias.

La contribuziun da menaschi ed investiziun da frs. 0.5 milliuns vegn contribuida durant in spazi da tschun onns. Quella vegn impundida per mesiras el menaschi sco era per investiziuns ell'infrastructura existenta, denton buca per la construcziun da novs indrezs. En tut ein investiziuns da frs. 8.4 milliuns previdas ils proxims diesch onns. Quellas pertuccan las maschinas da pista, ils indrezs da transport, ils indrezs d'ennevar sco era la gastronomia. Ultra da quei eisi previu, sche pusseivel, da puspei prender en funcziun la sutgera Cauma naven digl unviern 2027/28. Leu eisi denton da far en in emprem pass las lavurs da manteniment necessarias. Ei va pia per mantener ils indrezs existents e segirar il menaschi dad oz.

Las mesiras per l'optimaziun dil menaschi pertuccan la finala differentas gruppas (stake- und shareholder). Aschia eisi denter auter previu da reducir cuosts tier il personal, dad augmentar las entradas tier ils parcadis, da migliurar contracts cun purtaders da prestaziun, da reglar da niev la taxa da cumpra pigl abbonament da skis tier ils indigens e tier ils secundindigens sco era da contrahar da niev davart las amortisaziuns cun las bancas. Era il sector dalla gastronomia vegn examinaus da rudien cun la finamira dad augmentar entradas e reducir cuosts. Plinavon ein aunc ulteriuras mesiras previdas.

Edgar Gr  miger dat in sguard egl avegnir. Il sport da skis vegn a haver liug egl avegnir sin igl intschess sura dil territori da skis, quei che schai oravontut vid la midada dil clima. Ils indrezs da transport duein vegnir nezegiaj aschi ditg sco pusseivel. L'intenziun ei era da mantener las pistas a val en domisdus loghens aschi ditg sco pusseivel. Sin liunga perspectiva eisi necessari da planisar in implont da transport, cun in qual igl ei pusseivel da transportar ils hosps tochen sisum, nua che la segirtad da neiv ei dada. Las pendicularas vegnan a ver il pensum d'anflar in bien maun denter investiziuns e rentabilitad.

Sper la sanaziun dat ei ina midada tier il cussegl d'aministraziun. Quel secumpona da niev dad in representant dall'Anavon Breil SA e dad in representant dalla vischnaunca Breil. Ultra da quei fan treis persunas independentas part al gremi. Ina da talas surpren il presidi. Quellas persunas vegnan selecziunadas tenor in profil ligiont da competenzas.

Per la contribuziun da menaschi ed investiziun stipulescha la vischnaunca ina cunvegna cun las Pendicularas Breil SA. En leu vegnan las cundiziuns da rama definidas.

Adrian Bergamin, genau, metta avon la situaziun finaziuala dalla vischnaunca da Breil:

La vischnaunca da Breil dispona da biars mieds liquids ella summa da frs. 9.17 milliuns. Ils deivets a liunga vesta muntan a frs. 0.5 milliuns. Durant ils davos onns (2021-2025) ha la vischnaunca recaltgau gudogns en media da frs. 3.29 milliuns. Il capital agen munta a frs. 48.86 milliuns. El declara medemamein che la vischnaunca hagi saviu finanziair per gronda part culs agens mieds (cashflow) las investiziuns nettas ils davos onns. Ils deivets a cuorta vesta muntan a frs. 3.56 milliuns. Cheu vala ei denton da menziunar che la contribuziun per la via da colligiaziun Vuorz-Breil ei era cumprida. La facultad netta per habitont munta pigl onn 2025 a frs. 1414.-.

Adrian Bergamin declara vinavon che las entradas da taglia (frs. 8.76 milliuns) e las entradas ord concessiuns d'energia (frs. 3.82 miu.) ed ord il tscheins d'aua (frs. 1.75 miu.) seigien impurtontas per la vischnaunca. El muossa ina survesta da differentes parameters dallas finanzas en cumparegliaziun cun autras vischnauncas (Lumnezia, Must  r e Tujetsch). Quella resplenda che la situaziun finaziuala dalla vischnaunca da Breil ei ordvart comfortabla.

Cunzun ils mieds liquids, la quota dil capital agen e la quota dil capital jester schaijan sin in fetg bien nivel. Denton era ils ulteriurs parameters secattan ord vesta dallas finanzas en ina buna rama.

El menziunescha che las Pendicularas Breil SA hagian indirectamein ina gronda influenza sin las entradas dalla vischnaunca. Sch'ei mondi bein culs hotels, la gastronomia, las stizuns, il commerci ed ils ulteriurs survetschs, hagi quei in bien effect sil quen communal.

Adrian Bergamin, genau, fa vinavon attents che la vischnaunca hagi aunc opziuns dad augmentar las entradas per finanzia la contribuziun annuala da menaschi ed investiziuns da frs. 0.5 milliuns. Aschia vegnan per exempel in augment tier las taxas turisticas ni tier la taglia sin schischom en damonda.

Las cusseglieras ed ils cussegliers tschentan certas damondas en connex cun la presentaziun:

Annadora Friberg, cussegliera: Co ein las prognosas tier las entradas ord il tscheins d'aua ed ord l'energia?

Roman Flepp, president communal: Las cefras pigl onn vegnent schaijan aunc buca avon maun.

Gerard Carigiet, cusseglier: Sch'ins cumpareglia las investiziuns dalla vart Sursaiassa e Lumnezia da circa frs. 40 milliuns. Co vesa quei ora da nossa vart?

Roman Flepp, president communal: Actualmein va ei per segirar il menaschi dallas Pendicularas Breil SA. La sanaziun preveda neginas investiziuns. Sursaiassa e Lumnezia secattan en ina outra situaziun.

Christian Friberg, cusseglier: Tgei schabegia, sch'ei dat buca pli las pendicularas a Breil?

Roman Flepp, president communal: Sch'ei dat in "NA" tier la votaziun all'urna, ei quei in schoc per l'economia. La valeta d'immobillas vegn a curdar. Las fatschentas localas vegnan a sentir questa midada. Quei prezi fuss bia pli aults en cumparegliaziun cun las contribuziuns per la sanaziun.

Werner Vincenz, cusseglier: Tonscha ei da decider igl october all'urna davart questa fatschenta?

Otmar Seiler, vicepresidente dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA: Nus savein garantir il menaschi entochen ils 25 d'october 2026. La suprastanza communal ha aunc concediu in emprést da frs. 100'000.- sco sustegn finanziel.

Mengia Risch, cussegliera: Ils referents han accentuau la muntada d'ina purschida da stad. Co vesan ils plans ora arisguard ina purschida da stad?

Roman Flepp, president communal: Il plan da sanaziun preveda neginas investiziuns ella purschida da stad. Quella vegn elavurada ils proxims onns (secunda fasa).

Edgar Grämiger, grischconsulta: Actualmein va ei per segirar il menaschi usitau. Segiramein vegnin nus a luvrar vid purschidas per la stad. Denton basegna ei cheu ina finanziaziun supplementara, sch'ina tala purschida vegness en damonda.

Cedric Spescha, suppleant: Stat la sutgera Cauma vinavon en funcziun?

Edgar Grämiger, grischconsulta: Ils implonts existents stattan vinavon en funcziun. Ei vegn fatg las investiziuns necessarias, aschia ch'ins sa prolungir las concessiuns. Investiziuns en novs implonts da transport ein buca previdas. La sutgera Cauma vegn, sche pusseivel, puspei prida en funcziun suenter che las investiziuns necessarias ein exequidas.

Christian Friberg, cusseglier: Preveda la suprastanza communal dad augmentar las taglias?

Adrian Bergamin, genau: Sch'igl ei buca necessari dad augmentar las taglias, vegnin nus buca a prender ina tala mesira. Sch'ei vegn en damonda da recaltgar novas entradas, vegnin nus en in emprem pass ad adattar las taxas turisticas. En in secund pass vegn in augment tier las taglias sin schischom en damonda.

Roman Flepp, president communal: In augment tier la taglia sin schischom en cumbinaziun cun ina adattaziun dallas taxas turisticas purtass segiramein quels frs. 500'000, ils quals nus previn da conceder annualmein allas pendicularas.

Heini Hunger, genau: La vischnaunca ha ina buna situaziun da partenza. Nus havein ina vischnaunca che funcziunescha. Il diember d'affons schai sin in bien nivel. Naturalmein havein nus aunc autras investiziuns, denter auter en vias ed en aquaducts etc. La suprastanza ei denton perschuada ch'ei basegna ina pendiculara. Igl ei impurtont da mantener quei menaschi, aschia ch'ei va vinavon bein cun la vischnaunca. Igl onn 2016 havein nus fatg grondas investiziuns tier il luvratori Bostg. Quella sfida finanziaria havein nus dumignau senza problems. Jeu sun dil meini che la vischnaunca sa era supportar las investiziuns ellas Pendicularas Breil SA.

Gerard Carigiet, cusseglier: Eisi era previu dad augmentar las frequenzas sper reducir ils cuosts ed optimar las entradas?

Edgar Grämiger, grischconsulta: En quella fiera eisi tenor miu meini grev dad augmentar dapli empremas entradas. Jeu vesel denton il potenzial dad emplenir ils letgs dallas secundas habitaziuns duront dapli dis. Nies plan sebase sin principis realistics, aschia che dapli empremas entradas ein buca prognosticadas.

Annadora Friberg, cussegliera: Dat ei ponderaziuns arisguard l'ustria Burleun?

Edgar Grämiger, grischconsulta: Tochen oz ei buca ina sligiazion sin meisa. Quei ei denton vegniu discussiunau pliras gadas.

Roman Flepp, president communal: Las cundiziuns da rama per ina cumpra da tal object ein buca semplas ord vesta dall'economia. Ei vala da spitgar tgei che schabegia ils proxims meins arisguard quest object.

Cedric Spescha, cusseglier: Ha la vischnaunca silsuenter influenza sin la gestiun operativa? Ha la vischnaunca dad approbar certs projects?

Edgar Grämiger, grischconsulta: La vischnaunca stipulescha ina cunvegna da prestaziun cun las Pendicularas Breil SA. En leu vegnan las pretensiuns davart dalla vischnaunca definidas. Medemamein dat ei in contract da furniziun d'acziunaris. Ultra da quei ei la vischnaunca representada el cussegl d'administraziun, il qual ei responsabels per la gestiun dil menaschi ed oravontut era per las optimaziuns eifer il menaschi.

Heini Hunger, genau: La vischnaunca ha certas obligaziuns. Ella metta a disposiziun las cundiziuns da rama sco per exempel ina pendiculara. Impurtont ei che la vischnaunca semischi buca en tier ils affars operativs dallas pendicularas. La responsabladad per la gestiun dall'interpresa schai numnadamein tier il cussegl d'administraziun. Sche las pendicularas basegnan zacu in credit, vegn questa fatschenta suttamessa als gremis

politics. La direcziun dil menaschi appartegn alla glieud dil fatg, la quala ei denter auter representada ella direcziun sco era el cussegl d'administraziun.

Rolf Sgier, president dil cussegl: San las Pendicularas Breil SA emprender ord ils sbagls dil vargau?

Otmar Seiler, vicepresidente dil cussegl d'administraziun dallas Pendicularas Breil SA:

Sbagls capetan leu nua ch'ei vegn luvrau. Mintga decisiun sebas sin ils fatgs dalla situaziun actuala. Oz prendessen nus forsa autras decisiuns che avon tschun onns – denton ein oz auters fatgs sin meisa. Igl ei adina stau da prender decisiuns per las caussas sin fundament dallas enconuschientschas. Quei ei vegniu fatg tenor il meglier saver e puder.

Nus havein examinau il davos onn plirs affars. La fiera dallas pendicularas resta denton vinavon ina dira nusch. Igl ei impurtont da saver ch'ei mida oz la situaziun cun la proposta suttamessa. Las pendicularas da Breil s'audan uss da niev alla populaziun – quei ei nossa pendiculara.

8. Orientaziuns

Roman Flepp, president communal presenta las orientaziuns, las qualas ein descrettas el messadi per mauns da questa seduta.

9. Varia

Fabian Flepp, cusseglier: Ils 27 da matg 2026 ha Patrick Albrecht fatg ina menziun pervia la dismessa da miardas. Ei quei vegniu sclariu?

Heini Hunger, genau: Tuttas vischnauncas han da cumbatter cun questa problematica. Igl ei denton grev d'identificar las personas, las qualas dismettan miardas a moda displascheivla.

Fabian Flepp, cusseglier: Eisi previu da remplazzar il scaldament dalla Scola Andiastr?

Roman Flepp, president communal: Quell'investiziun ei vegnida spustada, damai che las subvenziuns crodan buca.

Rolf Sgier siara la seduta allas 22.30 uras.

Breil, ils 27 d'uost 2026

Il president

Igl actuar

Rolf Sgier

Simon Collenberg